Moped- och mopedbilsförsäkring

Innehållsförteckning

Försäkringsavtalet och tillämplig lagstiftning
Löptid, förnyelse och uppsägning
Upplysningsplikt och premiebetalning
Försäkringens omfattning
Begränsningar och säkerhetsföreskrifter
Åtgärder vid skada
Kontrollera uppgifterna!
Ord, uttryck och villkorsnummer
1. Vem försäkringen gäller för
2. När försäkringen gäller
3. Var försäkringen gäller
4. Vad som är försäkrat
    4.1 Mopeden och dess utrustning
    4.2 Säkerhetsutrustning
    4.3 Avmonterad utrustning
    4.4 Särskilda beloppsbegränsningar
5. Vad som inte är försäkrat
6. Vad försäkringen gäller för och inte gäller för
    6.1 Brand
        6.1.1 Omfattning
        6.1.2 Undantag
    6.2 Stöld, rån och skadegörelse
        6.2.1 Omfattning
        6.2.2 Undantag
        6.2.3 Ersättningsbestämmelser
    6.3 Djurkollision
        6.3.1 Omfattning
        6.3.2 Undantag
        6.3.3 Ersättningsbestämmelser
    6.4 Vagnskada
        6.4.1 Omfattning
        6.4.2 Undantag
    6.5 Glas
        6.5.1 Omfattning
        6.5.2 Undantag
    6.8 Ansvarsskydd utomlands
        6.8.1 Var försäkringen gäller
        6.8.2 Omfattning
        6.8.3 Undantag
        6.8.4 Ersättningsbestämmelser
    6.9 Finansieringsskydd
        6.9.1 Vem försäkringen gäller för
        6.9.2 Omfattning

Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag | Köpmansgatan 6, AX-22100 Mariehamn | Tel. 27 600 | info@omsen.ax | www.omsen.ax

6.9.3 Ersättningsbestämmelser
6.9.4 Återkrav
6.10 Räddning
6.10.1 Omfattning
6.10.2 Bärgning
6.10.3 Mopedtransporter och resekostnader
6.10.4 Undantag
6.10.5 Ersättningsbestämmelser
6.12 Rättsskydd
6.12.1 Omfattning
6.12.2 Vem försäkringen gäller för:
6.12.3 När försäkringen gäller
6.12.4 Var och i vilka domstolar försäkringen gäller
6.12.5 Undantag
6.12.6 Val av ombud
6.12.7 Kostnader som ersätts
6.12.8 Kostnader som inte ersätts
6.12.9 Försäkringsbelopp och självrisk
6.12.10 Ersättningsbestämmelser
6.13 Bedrägeriförsäkring
6.13.1 Omfattning
6.13.2 Ersättningsbestämmelser
6.13.3 Särskild självrisk
7. Allmänna säkerhetsföreskrifter
7.1 Inledning
7.2 Framförande, behörighet och laglighet
7.3 Stöldskydd
7.4 Service och underhåll m.m.
7.5 Brandsäkerhet
8. Allmänna undantag
9. Värderings- och ersättningsbestämmelser
9.1 Inledning
9.2 Bärgningskostnader
9.3 Räddningskostnader
9.4 Gängse värde och försäkringsbelopp
9.5 Inlösen till gängse värde
9.6 Åldersavdrag
9.7 Kostnader som inte ersätts
9.8 Övriga ersättningsbestämmelser

Denna försäkring är en specialanpassad försäkring, avsedd för fordon registrerade som moped. Med "moped" avses även mopedbil, om inte annat anges i förekommande fall. Nedan följer en kortfattad information om försäkringens innehåll, men det är viktigt att du även läser de fullständiga villkoren som följer därefter.

Försäkringsavtalet och tillämplig lagstiftning

Dessa försäkringsvillkor utgör tillsammans med försäkringsbrevet och de Allmänna avtalsbestämmelserna AXAA det försäkringsavtal som gäller mellan dig och Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag. För detta avtal gäller finsk lagstiftning, i synnerhet försäkringsavtalslagen (28.6.1994/543).

Löptid, förnyelse och uppsägning

Om vi inte kommer överens om annat löper försäkringen under ett år och förnyas automatiskt vid periodens slut. Försäkringstagare som är privatpersoner kan när som helst säga upp försäkringen, medan företag kan säga upp försäkringen till huvudförfallodagen inom 30 dagar dessförinnan. Om mopeden överlåts gäller

försäkringen för den nye ägaren i 14 dagar, med de begränsningar som framgår i avsnitt 1.

Upplysningsplikt och premiebetalning

För att försäkringen skall gälla vid en skada är det viktigt att du ger oss rätt upplysningar då försäkringen tecknas och vid eventuella ändringar. Det är även viktigt att premien betalas i tid. Vid dröjsmål med premiebetalningen kan försäkringen sägas upp.

Försäkringens omfattning

Försäkringen erbjuds i flera olika kombinationer, och därutöver finns ett antal valbara tilläggsförsäkringar. Av försäkringsbrevet framgår vilken eller vilka mopeder som försäkrats och vilken omfattning som gäller. Glasförsäkring kan bara tecknas för mopedbilar, inte för mopeder.

Kontakta oss gärna för att diskutera vilken försäkring som passar just din moped, och vad försäkringen kostar. Mer information om försäkringen finns också i faktabladet och på vår hemsida www.omsen.ax

Begränsningar och säkerhetsföreskrifter

Självfallet täcker inte försäkringen alla tänkbara skadehändelser, inte ens om du tecknat alternativet ”omfattande bilöms” inklusive tilläggsförsäkringar. Därför är det särskilt viktigt att du bekantar dig med undantag och begränsningar samt de säkerhetsföreskrifter som syftar till att minska risken för skada. Fokusera på dessa avsnitt under rubriken ”Vad försäkringen inte gäller för” samt ”Säkerhetsföreskrifter”.

Till de viktigaste begränsningarna hör skador som orsakas av slitage, konstruktionsfel eller bristfälligt underhåll. Försäkringen täcker inte heller skador som enbart består i ytliga repor och andra skönhetsfel eller eventuell värdeminskning efter en reparation p.g.a. färgavvikelse eller liknande. Försäkringen gäller inte vid hastighetskörning eller tävling, och vagnskadeförsäkringen gäller inte om du kör igenom isen. Notera att alternativet ”begränsad bilöms” inte omfattar vagnskada, och att rätten till ersättning vid djurolyckor förutsätter att du kört på djuret; försäkringen gäller således inte om mopeden skadas p.g.a. väjning.

Till de viktigaste säkerhetsföreskrifterna hör de krav som gäller stöldförsäkringen. Om mopeden är utrustad med styrlås måste det aktiveras då du lämnar mopeden utan tillsyn. Nycklarna får inte förvaras eller gömmas i närheten av mopeden, och inte heller vara märkta så att du eller din moped kan identifieras (t.ex. genom att registernummer, namn och adress anges). Vid körning utanför Åland gäller dessutom att mopeden måste låsas med godkänt lås då den lämnas obevakad.

Åtgärder vid skada

Du är skyldig att efter förmåga avvärja skada som kan befaras inträffa och omedelbart försöka begränsa skada som redan inträffat (räddningsplikt). Det är också viktigt att du anmäler inträffad skada till oss så fort som möjligt. I händelse av trafikolycka eller kollision med annat fordon bör du anteckna motpartens namn och fordonets registernummer samt eventuella vittnen. Vid behov ska polis tillkallas. Skada genom brott (t.ex. stöld och skadegörelse) måste polisanmälas, och detsamma gäller om du kör på ett djur.

Kontrollera uppgifterna!

Kontrollera innehållet i försäkringsbrevet, så att uppgifterna gällande moped, försäkringens omfattning, självrisker m.m. är korrekta. Detsamma gäller uppgifterna om namn och adress.

Ord, uttryck och villkorsnummer

Med ”moped” avses även mopedbil. I vissa fall gäller dock särskilda regler för mopedbilar, och då används istället uttrycket mopedbil i villkoret.

Med ”vi”, ”vår”, ”oss” och liknande avses försäkringsgivaren, d.v.s. Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag. Med ”du”, ”din”, ”dig” och liknande avses försäkringstagaren,
de försäkrade och andra som jämställs med försäkringstagaren enligt lag.

Detta villkor ingår i en serie villkor för olika fordon, som är indelade efter ett gemensamt system, vilket medför att *numreringen inte alltid är löpande*.

1. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för dig som försäkringstagare och ägare till försäkrad moped, med de tillägg och begränsningar som anges nedan i andra – fjärde stycket och i punkt 6.8–6.10 samt 6.12 nedan.

Ägare till moped som sålts på avbetalning eller med äganderättsförbehåll, leasinggivare eller den som annars bär risken för mopeden, har företrädesrätt till ersättning som betalas för egendomsskada enligt punkt 6.1–6.5 nedan.

Om försäkringen gäller med finansieringsskydd har tredje man rätt till ersättning även i punkt 6.9 angivna fall, trots att försäkringstagaren själv inte har det.

Försäkringen gäller även till förmån för dödsbo som efter försäkringstagarens död förvärvar äganderätten till mopeden.

Om mopeden byter ägare, har den nye ägaren rätt till ersättning för skada som inträffar inom 14 dagar efter äganderättens övergång, såvida han inte själv tecknat försäkring. Rättsskydds- och gruppförsäkring är emellertid inte i kraft till den nye ägarens fördel.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under försäkringstiden. Om ansvarsskydd utomlands, finansieringsskydd och rättsskydd gäller vad som sägs i punkt 6.8–6.9 samt 6.12 nedan.

3. Var försäkringen gäller

Om inte annat anges nedan eller i försäkringsbrevet gäller försäkringen i, och vid transport mellan, alla europeiska länder samt de länder utanför Europa som är anslutna till det s.k. gröna kortsystemet, undantaget den del av Ryssland som ligger utanför Europa.

Ifall räddningsförsäkring enligt punkt 6.10 tecknats, utan att försäkringen samtidigt omfattar vagnskada enligt punkt 6.4, gäller räddningsförsäkringen endast i Finland, Norge, Sverige och Danmark samt under transport mellan dessa länder.

4. Vad som är försäkrat

4.1 Mopeden och dess utrustning

Försäkringen gäller för i försäkringsbrevet angiven moped, inklusive fast monterad utrustning som är avsedd att användas enbart på den försäkrade mopeden.

Med fast monterad utrustning avses utrustning fastsatt med bult, skruv, genom svetsning eller liknande så att det krävs verktyg för att avlägsna den.

Försäkringen gäller också för eventuella verktyg som hör till mopedens standardutrustning, mopedväskor samt, vad gäller mopedbil, bilbarnstol och dragkrok.

4.2 Säkerhetsutrustning

Försäkringen gäller för personlig säkerhetsutrustning som skadas vid samtidig ersättningsgill vagnskada enligt punkt 6.4.

Med personlig säkerhetsutrustning avses t.ex. hjälm, skyddskläder, skyddsskor och -handskar samt rygg- och bröstplatta.

4.3 Avmonterad utrustning

I försäkringen ingår även i punkt 4.1 avsedd utrustning som monterats bort, om inte annan utrustning monterats i dess ställe (en uppsättning avmonterade hjul ingår dock alltid).

Observera de särskilda förvaringskrav som gäller sådan egendom enligt de allmänna säkerhetsföreskrifterna i avsnitt 7. nedan.

4.4 Särskilda beloppsbegränsningar

Ersättning betalas med maximalt 3.000 € per skada på system för navigation, ljud och bild samt övrig mediautrustning.

5. Vad som inte är försäkrat

Försäkringen gäller inte för:

- mobiltelefoner, datorer och surfplattor
- navigationsutrustning som inte är fast monterad
- personligt lösöre och egendom som transporteras med den försäkrade mopeden
- andra verktyg än de som ingår i mopedens standardutrustning
- programvara, lagringsmedia eller information lagrad på dessa enheter
- reservdelar och dubblettexemplar av delar
- utrustning som strider mot/har installerats i strid med lag, förordning, myndighetsbestämmelser eller säkerhetsföreskrifter
- special- eller annan dekorationslackering, tejpning eller foliering som inte motsvarar sedvanligt seriemässigt utförande
- reklamtext (kostnad för din egen varumärkes- eller mönsterskyddade firmasymbol ersätts dock).

6. Vad försäkringen gäller för och inte gäller för

Försäkringen gäller för det lagliga intresse som består i att värdet av försäkrad egendom inte minskar eller går förlorat. Med skada under detta avsnitt avses fysisk skada och/eller förlust av egendomen.

Försäkringen omfattar nedanstående skadehändelser om så framgår av försäkringsbrevet. Observera även de allmänna säkerhetsföreskrifterna i avsnitt 7. och de allmänna undantagen i avsnitt 8. samt de Allmänna avtalsbestämmelserna.

6.1 Brand

6.1.1 Omfattning

Ersättning betalas för skada genom:

- brand, varmed avses eld som kommer lös
- direkt åskslag med mekanisk splittring som följd
- explosion.

Brandskada som inträffat i samband med stöld eller bruksstöld ersätts endast om de allmänna säkerhetsföreskrifterna i avsnitt 7. var uppfyllda vid tidpunkten för tillgreppet.

6.1.2 Undantag

Utöver de allmänna undantagen i avsnitt 8. betalas ersättning inte för skada:

- genom explosion i motor, avgassystem, katalysator, däck eller slangar
- på elektrisk anordning, ledning, elektronisk styrenhet eller liknande genom överhettning, kortslutning, överspänning eller andra elfenomen
- genom att glöd eller upphettat föremål svett eller bränt hål på egendom utan att brand uppstått.

6.2 Stöld, rån och skadegörelse

6.2.1 Omfattning

Ersättning betalas för i strafflagen (19.12.1889/39) avsedd skada genom stöld, bruksstöld, rån eller olovligt brukande av den försäkrade mopeden, liksom för skada som uppkommer vid försök till sådana brott.

Ersättning betalas också för i strafflagen avsedd uppsåtlig skadegörelse på försäkrad moped.

6.2.2 Undantag

Utöver de allmänna undantagen i avsnitt 8. betalas ersättning inte:

- för skada genom stöld av moped som inte låsts på föreskrivet sätt enligt punkt 7.3 vid användning utanför Åland
- för skadegörelse som orsakas av ett annat fordon
- för skada orsakad av försäkringstagaren själv eller annan försäkrad, någon inom det egna hushållet eller någon som lånat, hyrt eller på annat sätt anförtrotts att använda mopeden
- vid bedrägeri, förskingring eller annat liknande brott eller avtalsbrott.

6.2.3 Ersättningsbestämmelser

Vid ersättningsgill förlust av mopeden betalas ersättning om den inte kommit till rätta inom 30 dygn från det att du anmält skadan till oss och polisen. Samtliga nycklar till mopeden skall lämnas in till oss.

Du måste också kräva att åtal väcks mot den eller de som misstänks för ovannämnda brott.

Observera även de övriga ersättningsbestämmelserna i punkt 9.8 nedan.

6.3 Djurkollision

6.3.1 Omfattning

Ersättning betalas för plötslig och oförutsedd skada som inträffar vid direkt sammanstötning med ett djur, under förutsättning att händelsen anmälts till polisen.

6.3.2 Undantag

Utöver de allmänna undantagen i avsnitt 8. betalas ersättning inte för skada som inträffar till följd av väjning för djur. Sådan skada kan istället ersättas från vagnskadeförsäkringen enligt punkt 6.4.

6.3.3 Ersättningsbestämmelser

Du är skyldig att anmäla djurkollision till polisen.

Observera även de övriga ersättningsbestämmelserna i punkt 9.8 nedan.

6.4 Vagnskada

6.4.1 Omfattning

Ersättning betalas för direkt sakskada till följd av en plötslig och oförutsedd utifrån kommande händelse, t.ex. kollision, dikeskörning, vältning eller vägras.

Ersättning betalas även för i första stycket nämnd skada, som uppstår under transport med andra fortskaffningsmedel, t.ex. ombord på en färja.

6.4.2 Undantag

Utöver de allmänna undantagen i avsnitt 8. betalas ersättning inte för skada:

- till följd av annan i avsnitt 6. angiven orsak
- som förorsakats av annan del av mopeden eller dess utrustning, t.ex. för att utrustningen lossnat
- som orsakas av last på mopeden, såvida inte skadan är en direkt följd av ersättningsgill vagnskada.
- på moped som genomgått manipulering eller modifiering av maskin, drivlina, programvara eller andra delar i syfte att påverka effekt och eller hastighet (trimning).

6.5 Glas

Glasförsäkring ingår om så anges i försäkringsbrevet men kan bara tecknas för mopedbil, inte moped.

6.5.1 Omfattning

Ersättning betalas för skada på vindruta, sidoruta eller bakruta som består i att rutan genombrutits, spräckts eller krossats, t.ex. vid stenskott, om rutan av trafiksäkerhetsskäl måste repareras eller bytas.

6.5.2 Undantag

- Utöver de allmänna undantagen i avsnitt 8. betalas ersättning inte för skada:
- som inträffar vid kollision, dikeskörning, vältning eller vägras
- på andra glas eller glaskonstruktioner såsom strålkastare, bakljus, glastak, takluckor eller speglar som istället kan ersättas enligt vagnskadeförsäkringen, punkt 6.4

6.8 Ansvarsskydd utomlands

6.8.1 Var försäkringen gäller

Avvikande från avsnitt 3. ovan gäller försäkringen i länder anslutna till gröna kort-systemet utanför det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), undantaget den del av Ryssland som ligger utanför Europa.

6.8.2 Omfattning

Ersättning betalas för:

- person- och sakskador som drabbar utomstående
- personskador som drabbar passagerare på försäkrad moped

då försäkrad moped använts i trafik utomlands, om du personligen är ersättningsskyldig för skadan enligt lagstiftningen i det land där skadan inträffade.

6.8.3 Undantag

Utöver de allmänna undantagen i avsnitt 8. betalas ersättning inte, till den del:

- skadelidande är berättigad till ersättning från trafik-, olycksfalls- eller annan motsvarande finsk eller utländsk försäkring
- ersättning betalas med stöd av annat ersättningssystem eller lag.

6.8.4 Ersättningsbestämmelser

Ersättning betalas med högst det belopp som anges i försäkringsbrevet, efter avdrag för däri angiven självrisk.

Beloppsbegränsningen gäller för alla kostnader med anledning av skadan, inklusive eventuella kostnader för rättegång gällande skadestånd. Skador orsakade av samma händelse, försummelse eller omständighet betraktas därvid som en och samma skada.

Om flera personer är solidariskt ansvariga för samma skada, ersätter försäkringen endast den del av skadan som kan läggas dig till last. Om bevisning ej kan företes gällande skuldfördelningen, betalas ersättning med ett

belopp motsvarande skadekostnaden dividerad med antalet inblandade skadevållare.

Observera även de övriga ersättningsbestämmelserna i punkt 9.8 nedan.

6.9 Finansieringsskydd

6.9.1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för ägare till moped som sålts på avbetalning eller med äganderättsförbehåll, leasinggivare eller den som annars bär risken för mopeden.

6.9.2 Omfattning

Försäkringen gäller till den del som ersättning annars inte skulle betalas ut, därför att:

- de allmänna säkerhetsföreskrifterna enligt avsnitt 7. försummats
- räddningsplikten enligt de allmänna avtalsbestämmelserna försummats
- den försäkrade själv bidragit till eller orsakat skadan av skäl som anges i de Allmänna avtalsbestämmelserna
- den försäkrade själv, eller annan i punkt 6.2.2 nämnd person, orsakat skada genom stöld, rån eller skadegörelse
- mopeden använts i trafik trots att den varit avställd eller upplagd.

6.9.3 Ersättningsbestämmelser

Ersättning betalas upp till beloppet av kvarvarande fordran som ej förfallit till betalning vid tidpunkten för skadan, dock högst motsvarande skadebeloppet. Ersättning betalas inte för obetalda rater som förfallit till betalning före skadan inträffade.

Från ersättningen avdras den självrisk som gäller enligt försäkringsbrevet, samt eventuella obetalda och förfallna premier hänförliga till mopedens försäkring. Observera även de övriga ersättningsbestämmelserna i punkt 9.8 nedan.

6.9.4 Återkrav

Vi har rätt att återkräva utbetald ersättning av skadevållaren, mopedens innehavare, ägare eller leasingtagare.

6.10 Räddning

6.10.1 Omfattning

Ersättning betalas för skäliga kostnader för:

- bärgning och transport av försäkrad moped
- resa för förare och passagerare

som blivit nödvändig p.g.a. händelse enligt punkt 6.10.2 eller 6.10.3 nedan, som inträffat under färd med mopeden.

Med färd avses kontinuerlig körning eller resa utan andra avbrott än sedvanliga korta stopp för t.ex. matpauser och maximalt en övernattning på samma ort.

6.10.2 Bärgning

Om mopeden blir köroduglig som en direkt följd av driftstopp eller skada, betalas ersättning för bärgning till närmaste verkstad, alternativt reparation på platsen om det inte blir dyrare.

6.10.3 Mopedtransporter och resekostnader

Om mopeden inte kan repareras på ett ändamålsenligt sätt inom tre arbetsdagar från bärgning, eller om den stulits och inte kommit till rätta innan resan fortsatt med annat färdmedel, betalas ersättning för förares och passagerares resa till hemort inom Norden, samt för:

- transport av mopeden till destinations- eller hemort inom Norden, eller
- resa för en person med billigaste färdmedel i syfte att hämta mopeden efter att reparation utförts eller mopeden återfunnits efter stöld.

Om mopeden måste lämnas kvar för att föraren eller passagerare drabbats av olycksfall, akut sjukdom eller har avlidit, och ingen annan som deltar i resan kan köra hem mopeden, betalas ersättning för resa till hemort inom Norden.

6.10.4 Undantag

Utöver de allmänna undantagen i avsnitt 8. betalas ersättning inte:

- för driftstopp som orsakats av brist på drivmedel eller annan energikälla
- för skada genom stöld av moped som inte låsts på föreskrivet sätt enligt punkt 7.3 vid användning utanför Åland
- till den del ersättning betalas från garanti eller annan försäkring, t.ex. trafik-, rese- olycksfalls- eller sjukförsäkring
- för reparations- eller reservdelskostnader i andra fall än enligt punkt 6.10.2
- för driftskostnaden vid hämtning av mopeden, eller andra kostnader som skulle uppkommit oberoende av skadefallet.

6.10.5 Ersättningsbestämmelser

Vi avgör om hemresa ersätts, när det skall ske och med vilket färdmedel, samt om skadad moped skall repareras, och i så fall var. Eventuell transport eller hämtning av mopeden måste först godkännas av oss.

Kostnad för hemtransport eller hämtning av mopeden ersätts med högst ett belopp som svarar mot mopedens marknadsvärde vid tidpunkten för transporten/hämtningen. Marknadsvärdet fastställs i enlighet med vad som anges i punkt 9.3 och 9.5 nedan.

Ersättning för transporter, resor och övernattning betalas alltid motsvarande skäliga kostnader för billigaste färdmedel respektive logi.

Från ersättningen avdras den självrisk som anges i försäkringsbrevet samt eventuella inbesparade kostnader.

Observera även de övriga ersättningsbestämmelserna i punkt 9.8 nedan.

6.12 Rättsskydd

6.12.1 Omfattning

Försäkringen gäller för nödvändiga och skäliga ombuds- och rättegångskostnader i vissa tvister/tvistemål och brottmål som ansluter sig till den försäkrade mopeden, som du inte kan få ersättning för av motparten eller annan.

Med tvist/tvistemål avses, att ett rättsligen grundat krav har framförts, och helt eller delvis avvisats.

Med brottmål avses att åtal har väckts

- mot dig som svarande, eller
- mot annan part samtidigt som du i egenskap av målsägande yrkar ersättning.

6.12.2 Vem försäkringen gäller för:

Försäkringen gäller, med nedan angivna begränsningar, för den försäkrade mopedens ägare, förare och innehavare, när denne är:

- kärande eller svarande i tvistemål
- målsägande, som i brottmål yrkar ersättning mot svaranden
- svarande i brottmål.

Försäkringen gäller inte för den som brukat mopeden utan lov.

6.12.3 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för tvist som uppstår eller brottmål som uppkommer under försäkringstiden, om försäkringen varit i kraft med samma omfattning under en sammanhängande tid av minst två år, hos oss eller i något annat bolag.

Tvist anses uppstå, då en part helt eller delvis avvisar ett framställt krav. Brottmål anses uppkomma, då åtal har väckts.

Försäkringen gäller även om försäkringen varit i kraft kortare tid än två år, under förutsättning att:

- de händelser eller omständigheter som vid tvistemål ligger till grund för tvisten, alternativt
- den påstådda gärningen vid brottmål

inträffat under den tid försäkringen varit i kraft med samma omfattning hos oss eller i något annat bolag.

Om försäkringen inte längre är i kraft då tvisten uppstår eller åtal väcks därför att försäkringsbehovet upphört, gäller försäkringen ändå om de händelser eller omständigheter som ligger till grund för tvisten/åtalet inträffade när försäkringen var i kraft och det därefter inte gått längre tid än 6 månader.

6.12.4 Var och i vilka domstolar försäkringen gäller

Försäkringen gäller vid mål eller ärenden som kan tas upp till behandling i en tingsrätt i Finland eller motsvarande utländsk domstol, i de länder som anges i avsnitt 3. samt i dessa domstolars besvärsinstanser.

Försäkringen gäller även vid skiljeförfarande, samt i ärenden som behandlas i trafikskadenämnden, försäkringsnämnden eller konsumenttvistenämnden.

Försäkringen gäller inte i ärenden som behandlas av administrativa myndigheter eller specialdomstolar, t.ex. länsstyrelser, förvaltnings-, försäkrings-, arbets- eller marknadsdomstolen, eller i besvärsinstanser till dessa.

Anspråket i tvisten, eller den påstått brottsliga gärningen, ska ha sin grund i händelse eller omständighet som inträffat inom försäkringens giltighetsområde enligt avsnitt 3.

6.12.5 Undantag

Utöver de allmänna undantagen i avsnitt 8. betalas ersättning inte

- om du, i eller utom rättegång, avstår från dina möjligheter att få ersättning från motparten, staten eller annan
- för ärenden där värdet av det målet gäller eller det belopp som yrkas understiger 500 €, eller där du inte har befogat intresse av att få din sak behandlad
- för ärenden som hänför sig till konkurs, utsökning, exekution eller verkställande av utsökning, företags- eller skuldsanering
- för tvister mellan delägare i mopeden, med någon annan försäkrad eller någon som du är eller har varit gift, registrerad partner eller sambo med
- för ärenden som handläggs som grupptalan
- för tvister med oss gällande frågan om rättsskydd helt eller delvis ska beviljas
- för brottmål där du åtalas för

- avsiktliga eller grovt vårdslösa gärningar
- rattfylleri
- olovlig körning
- hastighetsöverträdelse

eller för tvister om skadestånd med anledning av sådan gärning. Om åtalet avser grovt brott men du frikänns från grovt brott genom lagakraftvunnen dom, gäller dock försäkringen.

6.12.6 Val av ombud

Du ska som ditt ombud anlita advokat, offentligt rättsbiträde eller annan sådan jurist som enligt gällande rätt har rätt att agera som rättegångsombud- eller biträde i Finland eller det land som anges i punkt 6.12.4. Ombudet ska vara lämpligt med hänsyn till din bostadsort, domstolsorten och ärendets natur.

6.12.7 Kostnader som ersätts

I den mån kostnaderna:

- är nödvändiga och skäliga med hänsyn till målets beskaffenhet, samt
- står i rimlig proportion till det intresse målet gäller, och
- inte kan utfås av motpart, staten eller annan

betalas ersättning för:

- ombudets arvode och kostnader, under förutsättning att vidtagna åtgärder väl specificerats så att nödvändigheten och skäligheten kan bedömas
- kostnader för bevisning och utredning som anskaffats före rättegång eller skiljeförfarande men efter det att ersättningsgillt försäkringsfall uppstått, under förutsättning att bevisningen respektive utredningen beställts av ditt ombud
- bevisning i rättegång eller skiljeförfarande
- expeditionskostnader i domstol.

6.12.8 Kostnader som inte ersätts

Ersättning betalas inte för:

- motpartens rättegångskostnader som du genom dom eller avtal ålagts att betala
- ditt eget arbete, tidsspillan, förlorad inkomst, resor, uppehälle eller andra omkostnader
- kostnader som uppstår för att du avstår från dina möjligheter att få ersättning av motparten
- kostnader som betalats eller skulle ha kunnat betalas av allmänna medel, staten eller annan
- tilläggskostnad som uppstår p.g.a. byte av ombud
- kostnader för införskaffande av juridiskt sakkunnigutlåtande
- kostnader som uppstår innan ett ersättningsgillt försäkringsfall uppkommit, eller som förorsakas av brottsanmälan och förundersökning i brottmål
- kostnader som uppstår för att du eller ditt ombud uteblir från förhandling, framför obefogade krav eller påståenden, orsakar onödig rättegång eller på annat sätt agerar försumligt
- ersättning till skiljemän eller administrativa kostnader i skiljeförfarande
- kostnader förorsakade av verkställande av dom, beslut eller skyddsåtgärder. 6.12.9

6.12.9 Försäkringsbelopp och självrisk

Ersättning betalas för arvode till ditt ombud, högst upp till det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet. Detta utgör den högsta ersättning som betalas vid varje försäkringsfall.

Det anses som ett och samma försäkringsfall, då:

- flera av de som är försäkrade med samma försäkring står på samma sida i målet, eller
- de försäkrade är parter i flera tviste- eller brottmål som grundar sig på samma händelse, omständighet, rättshandling eller yrkande.

Från de kostnader som ersätts avdras den självrisk som anges i försäkringsbrevet.

6.12.10 Ersättningsbestämmelser

Ersättning betalas när domstols beslut vunnit laga kraft eller förlikning ingåtts.

Du är skyldig att yrka ersättning för dina rättegångskostnader av motparten.

Om motparten har ådömts eller förbundit sig att betala dina kostnader, är du skyldig att till oss återbetala försäkringsersättningen, i den utsträckning du får betalt av motparten.

Ifall dina kostnader efter avdrag för självrisk överstiger försäkringsbeloppet, fördelas eventuell återbetalning proportionellt mellan dig och oss.

Om vi betalat ersättning, övertar vi din rätt att kräva ersättning av motpart, staten eller annan, och du är skyldig att överföra din rätt till ersättning på oss.

Du har inte rätt att med bindande verkan för oss medge beloppet av de kostnader som föranletts av ärendets skötsel.

Om det i ärendet är fråga om något väsentligen annat än ditt eget intresse, eller om ärendet gäller ett gemensamt intresse som delas med personer som ej omfattas av denna försäkring, ersätter försäkringen endast din andel av kostnaderna.

Observera även de övriga ersättningsbestämmelserna i punkt 9.8 nedan.

6.13 Bedrägeriförsäkring

6.13.1 Omfattning

Ersättning betalas för förlust av försäkrad moped genom bedrägeri, förskingring eller annat i strafflagen avsett förmögenhetsbrott, om moped som hyrts eller leasats ut utan förare inte återlämnats inom avtalad tid och det förflutit 30 dygn sedan brottet polisanmäldes.

Försäkringen gäller endast om

- skriftligt hyres- eller leasingavtal ingåtts,
- mopeden hyrts/leasats utan förare, och
- hyres- eller leasingtagaren styrkt sin identitet och det kan verifieras genom t.ex. kopia av körkort.

6.13.2 Ersättningsbestämmelser

Du är skyldig att:

- polisanmäla brottet
- vidta alla åtgärder som är möjliga och skäligen kan krävas för att återfå mopeden
- kräva att åtal väcks mot den eller de som misstänks för brottet
- yrka ersättning för skadan av den eller de som misstänks för brottet.

Ersättning betalas motsvarande mopedens gängse värde vid tidpunkten för uthyrnings- eller leasingavtalets ingående. Se punkt 9.4 nedan.

Observera även de övriga ersättningsbestämmelserna i punkt 9.8 nedan.

6.13.3 Särskild självrisk

Från ersättningen avdras vid varje skadefall en självrisk om 10 % av skadebeloppet, dock lägst den i försäkringsbrevet angivna självrisken.

7. Allmänna säkerhetsföreskrifter

7.1 Inledning

För att full ersättning skall betalas vid en skada är det en förutsättning att du följt säkerhetsföreskrifterna. Ersättningen kan annars nedsättas eller, i allvarliga fall, förvägras enligt vad som anges i de allmänna avtalsbestämmelserna.

Nedannämnda säkerhetsföreskrifter gäller utöver och i anslutning till vad som, i förekommande fall, anges i reglerna om olika skadehändelser i avsnitt 6. ovan.

7.2 Framförande, behörighet och laglighet

Mopeden får inte framföras

- av förare som saknar behörighet därtill, t.ex. för att denne saknar föreskrivet förarbevis eller körkort, eller inte innehar den ålder som krävs
- då den är avställd, upplagd eller belagd med körförbud
- med däck som ej motsvarar gällande regler om t.ex. däcktyp, mönsterdjup eller slityta
- ovarsamt, vårdslöst eller på ett sätt där föraren inser eller borde inse att risken för skada ökar
- av förare som är straffbart påverkad av alkohol, narkotika eller andra berusningsmedel
- i strid med lagar, förordningar eller myndighetsbestämmelser.

7.3 Stöldskydd

Då mopeden lämnas utan tillsyn måste.

- nycklarna till tändningslåset avlägsnas och förvaras omsorgsfullt, ej åtkomliga för obehöriga och aldrig i omedelbar anslutning till mopeden
- styrlåset, om sådant är installerat, aktiveras.

Moped som används utanför Åland måste låsas med godkänt lås. Med godkänt lås avses t.ex. kätting i kombination med hänglås klass 3, bygellås eller skivbromslås godkänt för motorcykelbruk. Styr- eller tändlåset räknas därvidlag inte som ett godkänt lås.

Nycklar får inte förses med uppgifter som möjliggör identifiering av mopeden eller den försäkrade, såsom registernummer, adress eller telefonnummer.

Avmonterad del av mopeden måste förvaras i låst utrymme som endast disponeras av dig.

7.4 Service och underhåll m.m.

Mopeden får inte köras så att motor, kraftöverföring eller annan del av mopeden utsätts för onormal påfrestning eller överhettning.

Tillverkarens anvisningar beträffande:

- service, skötsel, underhåll och drift, samt
- driv- och smörjmedel

måste följas.

7.5 Brandsäkerhet

Arbete på mopeden eller i dess förvaringsutrymme som kan medföra uppvärmning, gnistbildning eller annars risk för brand, får endast ske i enlighet med vad som föreskrivs om heta arbeten och utföras av person som är behörig därtill.

Myndighetsföreskrifter gällande förvaring av brännbara vätskor måste följas.

8. Allmänna undantag

Nedannämnda undantag är gemensamma för samtliga de skadehändelser som nämns i avsnitt 6. De gäller utöver och i anslutning till vad som, i förekommande fall, anges för respektive skadehändelse.

Ersättning betalas inte för skada:

- som inträffar under tävling eller träning inför tävling, hastighetskörning eller körning på vägsträcka avstängd för allmän trafik
- som den försäkrade eller annan som med dennes tillstånd framför mopeden orsakar
  - genom ovarsam eller vårdslös körning eller genom medvetet risktagande
  - under påverkan av alkohol, narkotika eller andra berusningsmedel
- som inträffat till följd av ovarsam eller vårdslös körning eller medvetet risktagande
- till följd av vatten, t.ex. för att mopeden sjunker genom isen eller körs på väg täckt av vatten
- orsakad av konstruktions-, tillverknings- eller materialfel
- orsakad av att mopeden används i strid med lagar, förordningar, myndighetsbestämmelser
- orsakad av att mopeden används i strid med typgodkännande/klassning, instruktioner, tillstånd eller begränsningar
- som består i eller är en följd av förslitning, ålder, röta, väta, köld, sönderfrysning, korrosion, mögel, skadedjur eller ohyra
- som består i eller är en följd av bristande underhåll, vanvård eller annan tidigare defekt
- som leverantör eller annan är ansvarig för på grund av lag, garanti eller liknande åtagande
- som enbart består i nedsmutsning, missfärgning eller repor i mopedens ytskikt
- vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av krig, krigsliknande händelse, upplopp, terrorhandling, arbetsmarknadskonflikt, atomkärnprocess eller radioaktiv strålning.

9. Värderings- och ersättningsbestämmelser

9.1 Inledning

Försäkringen är inte avsedd att bereda den försäkrade någon vinst, utan endast betala ersättning för liden skada, värderad enligt nedanstående bestämmelser.

Vi fullgör vår ersättningsskyldighet på något av följande sätt, genom att:

- ersätta skäliga reparationskostnader
- istället för reparationskostnaderna ersätta ett kalkylerat penningbelopp motsvarande reparation på egen bekostnad
- anskaffa likvärdig egendom
- ersätta egendomens gängse värde om den med hänsyn till detta värde inte är lönsam att reparera eller inte kommit till rätta efter stöld
- lösa in mopeden till gängse värde enligt punkt 9.5

Vi avgör på vilket sätt skadan ersätts.

Ersättning betalas med tillägg för eventuella bärgnings- och räddningskostnader enligt punkt 9.2–9.3, högst med det belopp som anges i punkt 9.4–9.5.

Från ersättningen för skadan, värderad enligt nedanstående bestämmelser, avdras först eventuellt restvärde och i förekommande fall görs nedsättning p.g.a. underlåtenhet att följa säkerhetsföreskrifterna. Därefter avdras i försäkringsbrevet angiven självrisk.

9.2 Bärgningskostnader

Vid ersättningsgill skada på mopeden betalar vi också nödvändig bärgning till närmaste verkstad, om mopeden inte kan köras dit för egen maskin.

9.3 Räddningskostnader

Ersättning betalas för skäliga kostnader för avvärjning och begränsning av skada (räddningskostnader).

Observera, beträffande skyldighet att avvärja och begränsa skada, vad som anges i de allmänna avtalsbestämmelserna.

9.4 Gängse värde och försäkringsbelopp

Med gängse värde avses egendomens marknadsvärde omedelbart innan skadan. Det gängse värdet utgör alltid högsta gräns för vår ersättningsskyldighet.

Vid fastställande av det gängse värdet beaktas bl.a. mopedmodell, årsmodell, ibruktagningsår, skick, körsträcka, utrustningsnivå, användningssätt, huruvida föreskrivna serviceintervall åtföljts.

För viss typ av utrustning gäller särskilda åldersavdrag enligt punkt 9.6.

Om försäkringsbelopp är angivet i försäkringsbrevet, är detta inte ett bevis för det gängse värdet, och ersättningen begränsas i sådant fall till det lägsta av försäkringsbeloppet och det gängse värdet.

9.5 Inlösen till gängse värde

Om skadekostnaderna beräknas uppgå till minst två tredjedelar av mopedens gängse värde, har vi rätt att lösa in mopeden till det gängse värdet.

9.6 Åldersavdrag

Vid skada på nedannämnda egendom görs, från anskaffningspriset för motsvarande ny egendom, åldersavdrag enligt nedanstående tabell.

I den högra kolumnen anges först antalet år utan avdrag, sedan avdraget i procent per år därefter. Avdraget är högst 80 %.

ljud- och bildutrustning	1 år/10 %
däck	1 år/20 %
personlig säkerhetsutrustning	2 år/10 %
batterier för mopeder med förbränningsmotor	1 år/20 %
batterier för el- och hybridmopeder	5 år/10 %

9.7 Kostnader som inte ersätts

Ersättning betalas inte för:

- affektionsvärde eller annat värde av personlig natur
- värdeminskning som kan kvarstå efter reparation, exempelvis p.g.a. avvikelse i struktur, mönster, färg eller efter annat skönhetsfel
- värdeminskning som uppkommer till följd av ej fackmannamässigt återställande
- merkostnad för förbättring eller förändring som gjorts i samband med reparation

- merkostnad som beror på att våra anvisningar om inköpsställe eller verkstad inte följts
- special- eller annan dekorationslackering, tejpning eller foliering som inte motsvarar sedvanligt seriemässigt utförande
- reklamtext (kostnad för din egen varumärkes- eller mönsterskyddade firmasymbol ersätts dock)
- merkostnad som beror på forceringsåtgärder, t.ex. övertidsarbete, inköp till överpris eller transport med annat än sedvanligt transportmedel, annat än då detta särskilt överenskommits med oss
- merkostnad som vid reparation uppstår till följd av konstruktions-, tillverknings- eller materialfel, förslitning, ålder, korrosion, bristande underhåll, vanvård eller annan tidigare defekt
- tidsförlust, utebliven vinst, inkomstförlust, skada eller olägenhet till följd av att egendomen inte kunnat användas, eller annan indirekt skada
- mervärdesskatt, om ersättningsmottagaren är redovisningsskyldig för mervärdesskatt
- kostnader för framställande av krav, eget arbete eller andra kostnader orsakade av skadeutredningen.

9.8 Övriga ersättningsbestämmelser

Vid förlust av försäkrad egendom ska du kunna styrka både äganderätten till egendomen samt dess värde och ålder. Reparationskostnader måste du kunna verifiera med originalkvitto.

Vi har rätt att besikta skadad egendom, och du är skyldig att medverka vid skaderegleringen och tillhandahålla det material som efterfrågas av oss.

Vi har rätt att avgöra om egendomen ska repareras, ersättas med likvärdig ny eller begagnad egendom, eller om skadan ska ersättas kontant.

Vi har också rätt att anvisa verkstad respektive inköpsställe samt val av reparationsmetod. Vid reparation ska om möjligt skadade delar bytas ut mot likvärdiga begagnade delar, och skadade plastdelar repareras.

Vi har emellertid inget ansvar för åtagande av säljare eller reparatör, och även om anvisningar lämnats i denna del är du alltid beställare. Det ankommer därför på dig att t.ex. godkänna eller reklamera arbete.

Äganderätten till ersatt egendom tillfaller oss om inte annat överenskommes och vi har rätt, men inte skyldighet, att överta sådan egendom.